

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/42/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7222204630
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:7222204630.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a členiek senátu JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej, v konaní vo veci starostlivosti súdu o maloletého I. H., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, zastúpeného Úradom práce sociálnych vecí a rodiny J., dieťa rodičov: matky A. J., rod. J., nar. XX.X.XXXX, bytom R. J. Č.. X, XXX XX J., právne zastúpenej JUDr. Evou Hencovskou, advokátkou, D. Č..X,XXX XX J. a otca S. H., nar. X.X.XXXX, bytom H. Č..X, XXX XX Č., právne zastúpeného JUDr. Jánom Cáfalom, advokátska kancelária, s.r.o., Murgašova č.3, 040 01 Košice, o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice II č.k. 19P/70/2022-145 zo dňa 13. januára 2023, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Súd prvej inštancie koná o návrhu matky maloletého dieťaťa na zvýšenie vyživovacej povinnosti, doručenom dňa 20. 5. 2022, ktorým žiadala zmenu rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 11. 12.2012 sp.zn. 12P/143/2012 schválenej rodičovskej dohody (právoplatným dňa 15. 1.2015) v rozsahu vyživovacej povinnosti otca na maloleté dieťa, v určenej v sume 135,- Eur mesačne a to zvýšením na sumu 300,- Eur. Dôvodom návrhu je plynutie času, nástup maloletého na strednú školu, jeho zvýšené nároky na kultúru a záľuby a výdavky napríklad na zubný strojček.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Súd prvej inštancie rozhodol vo veci návrhu o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu podľa ustanovení § 121, tiež § 29 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP) v spojení s § 62 a nasl., § 75 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine tak, že :

„I. Mení rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 11.12.2012 sp. zn. 12P/143/2012 v časti vyživovacej povinnosti tak, že zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca na maloletého I. zo sumy 135 Eur na sumu 230 Eur, ktorú je otec povinný zaplatiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky a to s účinnosťou od 20.05.2022.

II. Dĺžné výživné za obdobie od 20.05.2022 do 31.01.2023 v celkovej výške 572,92 Eur je otec povinný zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Konanie o návrhu na striedavú osobnú starostlivosť zastavuje.“

3. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania výsluchom účastníkov konania, listinnými dôkazmi rozhodol súd v znení výroku napadnutého rozhodnutia, keďže dospel k záveru, že od posledného rozhodnutia súdu o výške výživného došlo k zmene pomerov u vekom staršieho maloletého dieťaťa, ktoré je aktuálne študentom strednej školy oproti naposledy posudzovanému škôlkarskému veku. Súčasne preukázane došlo k zmene príjmov rodičov maloletého dieťaťa oproti naposledy posudzovanému obdobiu a to u matky sa príjem zvýšil zo 564,- Eur na 695,- Eur, príjem otca zo 683,- Eur na 953,- Eur. Zvýšenie výdavkov na maloletého pritom akceptoval aj otec, keď od septembra 2019 dobrovoľne platil výživné vo výške 160 Eur mesačne. Matka v prípade dohody rodičov akceptovala sumu 250 Eur mesačne. Otec napokon v priebehu konania navrhoval zvýšenie na 210 Eur. Za preukázané súd považoval pravidelné mesačné výdavky na maloletého v sume 463,- Eur, pričom poukázal na prioritne spotrebný charakter výživného, slúžiaceho na uspokojenie základných potrieb maloletého, medzi ktoré patrí aj uspokojovanie potreby rozširovania a prehľbovania vzdelania dieťaťa, rozvoja jeho záujmov a potrieb, kultúrne, športové a rekreačné potreby. Plnenia otca nad rámec určeného výživného vo forme darov súd vyhodnotil ako také, ktoré nemožno považovať za plnenie vyživovacej povinnosti. Životnú úroveň otca vyhodnotil ako vyššiu ako životnú úroveň otca s poukazom tiež na potencialitu príjmov, vzhľadom na vlastníctvo hnuiteľných a nehnuteľných vecí, tiež zvýšenie úverového zaťaženia. Obaja rodičia maloletého dieťaťa žijú vo svojich domácnostiach s novými partnermi.

III. Obsah odvolacích námietok otca maloletých detí

4. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, v rozsahu podľa obsahu odvolacích námietok proti výroku o zvýšení vyživovacej povinnosti, podal odvolanie otec maloletého dieťaťa, ktorý žiadal zrušenie rozhodnutia a vrátenie vecí na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôvodoch odvolateľ poukázal v prvom rade na zmenu pomerov v dobe od vyhlásenia napadnutého rozhodnutia súdom prvej inštancie a to zníženie mzdy vo februári, resp. marci 2023, keďže pracoval na 65 % z dôvodu prekážky na strane zamestnávateľa v súvislosti s konkurzom a to na sumu 849, 50 Eur. K príjmom svojej partnerky - družky doplnil, že táto z predaja psov nemá pravidelný príjem, naopak výdavky vyčíslil na 1500,- Eur za krytie feny, 400 Eur ročne za veterinárnu starostlivosť a 90 Eur za krmivo mesačne. Tiež poukázal na okolnosť, že matkin priateľ sa nepodieľa na výdavkoch, pričom výživné je potrebné upraviť tak, aby neuspokojovalo aj potreby iných osôb.

IV. Vyjadrenie kolízneho opatrovníka a matky k odvolaniu

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniam otca konštatoval, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v záujme maloletého dieťaťa.

6. Matka maloletého dieťaťa vo svojom vyjadrení k odvolacím námietkam poukázala na zákonný predpoklad zmeny výživného a to trvalú a výraznú zmenu pomerov účastníkov s odkazom na judikatúru s tým, že i za dočasného zníženia, príjem otca prevyšuje jej príjem o 150,- Eur. V prípade, ak by došlo k možnému ukončeniu činnosti zamestnávateľa otca matka poukázala na okolnosť potenciality príjmov a možnosť nájsť si inú prácu s ohľadom na vek otca, jeho zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti. K príjmom družky otca matka poukázala opätovne na predaj psov a svoj odhad jej príjmu 4 000,- Eur za posledné dva roky, tiež potencialitu jej príjmov. Jej súčasný partner sa podieľa na rekonštrukcii bytu po požiari, čo mu nespláca, ale partner býva v byte. Ďalej jej partner uhrádza mesačne 300 Eur výživné na svojho syna, finančne sa podieľa na zabezpečení vecí do spoločnej domácnosti, na opravách, zabezpečuje technický chod domácnosti, venuje sa maloletému dieťaťu. Napokon zdôraznila, že po prepočte výživného v sume 230 Eur je to suma 7,66 Eur denne na syna, čo stačí výlučne len na stravu. Navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

V. Hodnotenie odvolacieho súdu

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací po preskúmaní veci zistil, že odvolanie bolo podané včas v zmysle § 362 ods. 1 CSP, oprávneným subjektom otcom maloletého dieťaťa podľa § 359 CSP proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa v súlade s § 355 ods. 1 CSP, pričom podané odvolanie má zákonné náležitosti v zmysle § 127 a § 363 CSP. Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia v jeho napadnutej časti, ako aj konania mu predchádzajúceho bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 329 ods. 1 CSP, pričom deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený

za dodržania lehoty vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu, dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu úpravy vyživovacej povinnosti vo vzťahu k maloletému dieťaťu je vecne správny.

8. Súdom prvej inštancie bol v dostatočnom rozsahu zistený skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver, keď súd správne porovnal okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodovania a v čase nového rozhodovania pre posúdenie, či došlo alebo nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu posledného rozhodnutia o výživnom. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania nebola preukázaná zásadná a trvalá zmena v súvislosti so skutkovými zisteniami, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. Na doplnenie, i v rámci náležitého sa vysporiadania s odvolacími námietkami, odvolací súd dopĺňa nasledovné.

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúvaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre zmenu výšky vyživovacej povinnosti zvýšením zo strany otca maloletého dieťaťa v zmysle výrokov súdu prvej inštancie. Zo zisteného skutočného stavu veci jednoznačne vyplýva, že rodičia maloletého dieťaťa sú v rozpore vo vzťahu k určeniu výšky výživného na ich spoločné maloleté dieťa, na čom sa, právne zastúpení, nedohodli. Rozhodovanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností v prípadoch, kedy rodičia nie sú schopní sa na výkone rodičovských práv a povinností dohodnúť, musí byť potom hľadaním optimálneho stavu zo strany súdu. Pri zmene výšky výživného je pritom potrebné vziať do úvahy všetky kritéria dané § 62 ods. 1, 2, 3, 4, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine.

10. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

11. V preskúvanom prípade má najvyššiu prioritu záujem maloletého dieťaťa. Ten vyhodnocuje súd v každej jednotlivéj veci osobitne, za pomoci kritérií, demonštratívne vymedzených zákonodarcom v čl. 5 Zákona o rodine. Každé dieťa má pritom prezumovaný záujem udržiavať a rozvíjať citové väzby s obidvomi rodičmi. V prípade, keď súdy rozhodujú o úprave rodičovských práv a povinností, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov (čl. 41 ods. 4 Ústavy SR). Súd v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti podľa Civilného mimosporového poriadku zásadne nie je viazaný návrhmi účastníkov. Vyšetrovací princíp je upravený v článku 6 CMP, podľa ktorého súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci.

12. Odvolací súd považuje uloženú povinnosť a samotnú výšku vyživovacej povinnosti, popri osobnej starostlivosti matky, ktorej bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené, za adekvátnu a primeranú možnostiam a schopnostiam povinného otca s prihliadnutím na vek a potreby maloletého dieťaťa, pričom za podstatnú zmenu pomerov rovnako považuje skutočnosť, že maloletý je už študentom strednej školy, s čím sú spojené stúpajúce náklady na výchovu a výživu i v súvislosti s vyšším vekom primerane, čo možno hodnotiť ako zmenu trvalého charakteru na strane maloletého dieťaťa a čomu je potrebné primerane prispôbiť úpravu výchovy a výživy zo strany rodičov. Súd v danom prípade pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti vychádzal z pomerov preukázaných a deklarovanych oboma rodičmi v predmetnom konaní, ako i v konaní predchádzajúcom. Aktuálne otec maloletého dieťaťa nepreukázal následne v priebehu odvolacieho konania výraznú zmenu trvalého charakteru v príjmovej oblasti, na ktorú poukázal v odvolaní. Preukázané zníženie príjmu dočasného charakteru v jednom mesiaci za takú nemožno považovať a prípadná strata zamestnania môže byť posudzovaná až v prípade, ak by k tomuto došlo a to v kontexte ďalších okolností, opäť preukázaných v súdnom konaní.

13. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že výživné pre maloleté dieťa má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine). Preto ďalšie výdavky povinného rodiča, súvisiace s vlastníctvom nehnuteľností, obchodnými, resp. podnikateľskými zámermi partnera, odvolací súd v danom prípade nepovažuje za relevantné pre

zohľadnenie a uprednostnenie pred vyživovacou povinnosťou na maloleté dieťa. Ako už bolo vyššie uvedené, odvolací súd v prípade povinného otca apeluje na otvorenie sa možnostiam výživy a výchovy maloletého dieťaťa vo väčšom rozsahu, či už finančne, materiálne, no najmä osobne, v prospech zabezpečenia potrebnej výchovy a výživy maloletého dieťaťa. Túto musí primárne zabezpečovať rodič dieťaťa. Nemožno tak očakávať v rámci povinností zdieľanie výchovy a výživy od napríklad aktuálneho partnera rodičov maloletého dieťaťa.

14. V nadväznosti na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zvýšení výživného na maloletého, vo výroku o dlžnom výživnom potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

15. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 52 CMP v spojení s § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).